

REDACTIUNEA,
Tipografia și Administra-
țiunea

BRASOV, Piața-mare 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscrise nu se retrimit.

INSERATE:
se primesc la Administra-
țiunea Brașov și la birou-
rile următoare:
Vicea la M. Duker Nachf., Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse. — In Buda-
pesta la Eckstein Bernat, Julius Leo-
pold, Blockner I.

PREȚUL INSERATELOR:
Un șir peti 20 bani pen-
tru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și învală.
Reclame pe pag. a 3-a 1
șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

P 2538

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA" apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
— pe un an: —
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. — N-rii de Duminică:
patru cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci.

N-rii de Duminică 8 fr. an.
Se poate prenumăra la toate oficiile
postale precum și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
La Administrația „GAZETEI”, pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
pe trei luni 5 C. Cu dusul
acasă: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni
12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exem-
plar 10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile se plătesc înainte.

Nr. 141.

Brașov, Mercuri-Joi 1 (14) Iulie

1910.

Proiectul adresei partidului na- ționalităților la mesagi.

Majestate Imperială și Regală
Apostolică!

Trimitem salutul nostru omagial
Majestății Voastre și cu inimile pline
le recunoștință mulțumim lui Dum-
nezeu pentru bunătatea cu care a
ngăduit ca Majest. Voastră să dez-
chideți în persoană și actualul ciclu
al corpurilor legiuitoare, ca să putem
începe activitatea noastră, care tinde
la înălțarea strălucirii tronului și la
întărirea puterii țării.

Adânc pătrunși de convingerea
că puterea monarhiei, strălucirea tro-
nului, consolidarea statului și fericir-
ea popoarelor țării nu se poate re-
aliza, decât printr-o activitate consti-
tuțională întemeiată pe deplina ar-
monie dintre cei doi factori ai legis-
lațiunii, — atunci, când dăm expresie
cestei convingeri, credem că avem
istoria patriotică de a arăta Majes-
tății Voastre și aceea convingere a
noastră, că această armonie atât de
mult dorită și într'adevăr necesară
nu se va putea realiza decât numai în-
ându-se samă de trebuințele acele de a
or necesitate popoarele țării sunt
runse.

Și îngrijorați foarte de viitorul
patrie, trebuie să declarăm acum, mai
înainte de toate înaintea feții prea-
malte a Majestății Voastre, că dieta
țării întrunită cu această ocazie nu
reprezintă adevărata voință a popoa-
relor țării din cauză, că pe de o par-
te prin însași legea electorală ce este
în vigoare masele mari de cetățeni
sunt lipsite de posibilitatea de a con-
tribui cu voturile lor la o formare
a reprezentanței țării în conformitate
cu necesitățile într'adevăr simțite
de popoarele țării, iar de altă parte
la alegerile de deputați ce au trecut
s'au făcut atari abuzuri, față de cari
voința adevărată a popoarelor nu s'a
putut valida. Coruperile s'au făcut
cu totul pe față. Influențarea prin
bani a conștiinței alegătorilor și a
convingerilor lor politice nu numai
că a stârnit scandalizarea în întreagă
țară, dar trebuie să inspire deja și
din considerații de moravuri publice
cele mai serioase îngrijorări în ini-
mele tuturor cetățenilor cari țin la
tron și la țară. Funcționarii din
administrație, organele statului și
chiar jandarmeria regească s'au a-
mestecat în mod parțial în alegeri
în așa măsură, cum nu s'a mai putut
observa nici odată subț era guver-
nării constituționale și dispozițiile
legii au fost nesocotite și de o parte
mare dintre președinții alegerilor.

În consecință, ori cât ne-am da
samă de împrejurarea, că dela par-
lamentul actual își așteaptă rezolva-
rea numeroase probleme urgente și
importante și ori cât de mult dorim
desvoltarea pașnică și întărirea pe
toate liniile a țării noastre, nu pu-
tem să ascundem aceea convingere,
că majoritatea parlamentară creată
între atari împrejurări și cu astfel

de mijloace nu este îndreptățită a
se provoca în acțiunile sale la vo-
in, a popoarelor țării și nu este nici
chemată, nici corăspunzătoare pen-
tru a îndeplini reforma vieții noas-
tre de stat, reclamată de evoluția
vremilor și care reformă nu se mai
poate amâna de aci înainte.

Majestate Imperială și Regală
Apostolică!

Forțele vitale ale Ungariei sunt
înăbușite de criza politică ce dăinu-
este de zeci de ani și toate încercă-
rile făcute pentru înlăturarea defini-
tivă a acestei crize și pentru stator-
nicirea unor referinți, cari să garan-
teze mersul neconturbat al vieții de
stat au rămas fără rezultat.

Recunoașterea temeinică a cau-
zelor acestei împrejurări regretabile
ne-a întărit în aceea credință a noas-
tră, că pentru a satisface trebuințe-
lor de stat și de viață publică ale
Ungariei, cadrele de până aci ale
constituției nu sunt suficiente și că
a sosit timpul, ca aceste cadre să
fie lărgite și să li-se dea un conținut
corăspunzător schimbării refe-
rințelor politice, sociale și de națio-
nalitate.

Numai prin înscrierea în legi a
dreptului de vot universal, egal, di-
rect, secret, cu votarea în comune
se poate realiza cu succes reorgani-
zarea Ungariei amăsurat spiritului
timpului. Toate încercările ce s'ar
îndrepta spre falsificarea acestei idei
sub pretextul unor lozinci diferite,
cari ar putea eventual să placă u-
nora sau altora, ar amâna numai
posibilitatea consolidării țării și fă-
când imposibilă, prin meșteșugiri,
manifestarea constituțională a ade-
văratei voinți a popoarelor împedecă
punerea unei temelii solide pentru
armonia dintre cei doi factori ai le-
gislațiunii, care armonie numai a-
tunci poate fi sinceră și dăinuitoare,
când parlamentul țării reprezintă a-
devărata voință, adevăratele dorinți
și trebuinți ale popoarelor țării, pen-
tru că numai din satisfacerea ace-
stei voinți, acestor trebuinți și aces-
tor dorinți juste poate să rezulte ho-
tărârea patriotică a milioaneilor po-
pulației de a garanta bucurii și cu
mâna largă desvoltarea instituțiilor
necesare.

Având în vedere împrejurările
arătate în cele premergătoare și a-
comodându-ne și dorinții părintești
a Majestății Voastre, manifestate în
Mesagiile atât din 1906 cât și de
acum ale Înaltului Tron, așteptăm,
ca numai decât după ce se vor fi
rezolvit cele mai neamănabile nece-
sități de stat, guvernul Majestății
Voastre să prezinte camerei înaintea
ori-cărui altor probleme, proiectul de
lege despre sufragiul universal egal,
direct, secret cu votarea în comune
și în proiect să se prevadă toate
precauțiunile necesare pentru garan-
tarea libertății și a curăteniei alege-
rilor

Avem toată încrederea, că Ma-
jestatea Voastră nu veți permite
crearea unei legi electorale în așa

fel, ca să rămăie exclusă și
pentru viitor din cadrele constituții
aceea parte a populației, care este
cea mai prețioasă din punctul de ve-
dere al înfloririi țării iar de altă parte
prin împărțirea cercurilor electorale
sau prin alte meșteșugiri să se va-
tème interesele popoarelor nema-
ghiare ale țării, care măsură, făcând
deosebire între popoarele țării în îm-
părțirea drepturilor ar face într'adins
din nou imposibilă consolidarea țării,
care nu se poate întemeia pe ne-
dreptate sau pe supremația unui po-
por oare care asupra celorlalte po-
poare a'e țării, ci numai pe mulțu-
mirea deopotrivă a intereselor tutu-
ror popoarelor și dându-se ființă a-
celui sentiment obștesc, în care fie-
care cetățean vede cu drept cuvânt
în interesele țării interesele sale proprii.

Pentru aceste considerații vedem
cu durere, că în înaltul Mesaj al
Majestății Voastre rezolvirea chestiei
de naționalitate în conformitate cu
sistemul modern de stat întemeiat
pe desăvârșită egală îndreptățire nu
este indicată printre problemele de
urgență ale Camerii deși această
chestiune a fost atras asupra sa a-
tențiunea preainaltă a Majestății Vo-
astre încă din timpuri de mai de de-
mult și Majestatea Voastră urmând
unei părintești îngrijiri a drepturilor
tuturor popoarelor de sub sceptrul
Majestății Voastre la 1861 și 1866
ați adresat preagratios dietei ungare
avertismentul ca naționalităților ne-
maghiare să le acorde drepturile lor
și să se îngrijească de a crea atari
instituții cari să garanteze ființa na-
țională a diferitelor popoare ale Un-
gariei.

Este un lucru notoric și se do-
vedește și prin datele numerotării
populației săvârșite prin organele
statului că aproximativ jumătate din
populația țării este nemaghiară. Și
popoarele nemaghiare ale țării sunt
mândre de a fi dovedit totdeauna
credință nestrămutată față de tron
și patrie și nici între împrejurările
cele mai grele nu s'au clătinat în
această credință a lor. Cu drept cu-
vânt, deci, pot aștepta popoarele ne-
maghiare ale patriei, ca postulatele
lor naționale să fie satisfăcute în ca-
drele statului nostru. Urmând părin-
teștii purtări de grije a Majestății
Voastre dieta din 1868 a creat arti-
colul de lege XLIV din acel an despre
egala îndreptățire a naționalităților.
Deși această lege satisface postula-
tele juste naționale ale popoarelor
nemaghiare numai în măsură foarte
neînsemnată, totuși nici măcar această
lege sancționată de Majestatea Vo-
astră n'a fost executată nici odată și
nu se execută nici astăzi. Din contră
guvernele ce s'au perindat au dat
la ordonanțe, iar parlamentele au
creat legi, cari nu s'au mărginit să
scoată din vigoare cei mai mulți
paragrafi ai articolului de lege 44
din 1869 ei au de scop a despoia
pe popoarele nemaghiare ale țării de
individualitatea lor națională și a le
contopi în națiunea maghiară etnică.

Intellectualii popoarelor nema-
ghiare sunt aproape cu totul prete-
rați în administrație, în jurisdicție
precum și în celelalte funcțiuni ale
statului. În contra dispozițiilor catego-
rice ale legii, limbile popoarelor ne-
maghiare sunt nesocotite pe terito-
riile locuite de aceste popoare nu
numai în fața judecătoriilor și în in-
stitutele de educație populare ale sta-
tului și ale comunelor, dar și în ad-
ministrațiile comunale și municipale.
Articolul de lege 27 din 1907 pre-
textând intenția unei instruiți mai
cu succes a limbii maghiare, impe-
decă pe popoarele nemaghiare nu
numai într-o a se cultiva în limba
lor maternă cel puțin în școlile lor,
ci le face imposibilă câștigarea celor
mai necesare cunoștinți elementare
chiar în școlile lor și guvernul pre-
cedent s'a pus în contradicție cu
dispozițiile lămurite ale tururilor legi-
lor existente și amestecându-se fără
nici un drept și fără nici o cădînță
în chestiile instrucției religioase s'a
încumetat a limita folosirea limbii
materne și în instrucția religioasă.

Drept consecință a acestei poli-
tice nepatriotice popoarele nemaghiare
ale țării sunt cuprinse de o adâncă
nemulțumire și vedem cu îngri-
jorare pagubele nenorocitelor lupte de
rasă gata a izbucni și cari vor putea
să atingă chiar temelile ființei sta-
tului nostru.

Nu se poate permite ca Ungaria
să fie expusă la primejdii de felul
acesta și pentru aceea trebuie să se
puie capăt sistemului acestuia.

Consolidarea statului nostru nu
trebuie să o căutăm, provocând în-
tr'adins, prin o politică greșită îm-
perecheri între popoarele țării, ci să
o căutăm în buna înțelegere a aces-
tor popoare. Iar buna înțelegere nu
se poate întemeia pe unitatea de
limbă și de altfel nerealizabilă ci nu-
mai pe aceea unitate a sentimentelor
patriotice, care izvorăște din comu-
nitatea de interese cimentată în timp
de o mie de ani și cari sentimente
patriotice sunt înăscute conștiinței
naționale și a celorlalte popoare în
toemai ca și conștiinței naționale a
Maghiarilor.

Credința noastră este, că numai
acea politică va putea realiza o con-
solidare firească a Ungariei, care va
ști să împace postulatele integrității
teritoriale ca stat a țării cu condiți-
ile de existență națională a dierite-
lor ei popcare.

În consecință așteptăm dela gu-
vernul Majestății Voastre să prezinte
parlamentului de urgență atari pro-
iecte de legi, cari vor putea să rea-
lizeze această armonie și cari vor
satisface dreptele postulate naționale
ale popoarelor nemaghiare ale țării.
Dar și până când se va face aceasta,
cerem, ca guvernul, abandonând prin-
cipiul respectării discreționare a le-
gilor practicat de guvernele de mai
înainte, să aplice legile existente fără
a da cuvânt oare căror considerații
particulare ce le-ar avea pentru sau

contra uneia sau alteia dintre naționalități, să invalideze acele ordonanțe cari vatămă drepturile naționale ale cetățenilor și să prezinte în cel mai scurt timp proiecte și pentru scoaterea din vigoare a acelor dispoziții de lege, cari, urmând politica greșită de până acum și ținând la unificare sub deviza unității naționale, drept urmare a acestei tendințe, au deșteptat în inimile popoarelor nemăgiiare ale țării neîncredere față de stat.

Majestate Imperială și Regală Apostolică!

Cu toate că, din cauzele arătate până aici, Camera aceasta nu poate fi privită ca expresia adevăratei voinți a popoarelor țării, și cu toate că — drept urmare a faptului acestuia — ar trebui să considerăm ca fiind terminate problemele acestei camere, după ce va fi înarticulat în lege votul universal într-adevăr democratic și după ce va fi realizată adevărata egalitate de drept, noi totuși nu ne putem reține să nu dezvoltăm pe scurt concepția noastră despre marile probleme de stat, pe cari Majestatea Voastră le-a înșirat în preafinalul Mesagiu ca fiind între chestiile de rezolvit.

Noi dorim restabilirea stării legale, asigurarea echilibrului în economia statului și întărirea creditului statului. Actualul sistem de impozite nu este nici drept, nici nu este potrivit pentru aceasta, și noi dorim ca sistemul de impozite să fie așezat pe temelii nouă, așa ca sarcinile publice să se împartă mai just și mai echitabil între cetățenii statului. Dorim să se valorizeze principiul progresivității în tot soiul de dări, și dorim în primul rând reforma dreaptă a dării de pământ, pe baza unui nou și drept catastro. În interesul clasei muncitoare și în general în interesul claselor sociale mai sărace credem, că este cu dreptate să se steargă darea de consum a celor mai necesare alimente și peste tot să se reformeze accizele și impozitele indirecte, ca să se poată valida și pe terenul acesta principiul drept al proporționalității în purtarea sarcinilor. Credem că este neapărat de lipsă ca în locul minimumului de existență aparent, prevăzut în noile legi de impozite, să se introducă scutirea de sarcini a adevăratului minim de existență nefalsificat, și totodată să se asigure prin lege deplină scutire de dare a locuințelor muncitorilor și imposibilitatea de a li-se înstreina casele, în cari locuiesc. O datorință care nu se mai poate amâna a acestei Camere

este și regularea pe calea legii a dărilor comunale, municipale, bisericești și școlare în așa fel, ca comunele mai sărace să poată fi scutite de povara aproape insuportabilă a acestor impozite prin aceea că li-se hotărăsc marginile maxime, până la cari pot ajunge. Și mai credem că față cu acestea este just ca să se înarticuleze iarăși în lege darea de lux, care a fost ștearsă curând după ce s'a fost adus la dintâi.

Primim cu satisfacție omagială îngrijirea părintească a Majestății Voastre ca să se prefacă sistemul nostru administrativ după împrejurările și cerințele schimbate ale țării, și sperăm că cu prilejul acestei transformări, care se poate face numai pe baza principiului modern al autonomiei, ștergându-se instituția învechită a viriliemului și dreptul de candidare care împiedecă manifestarea voinței libere a cetățenilor, că deci, cu ocazia aceasta vor fi luate în considerare justele pretențiuni naționale și de limbă ale popoarelor nemăgiiare din țară conform poruncii principiului singur adevărat, că fiecare popor să fie administrat în limba sa. Aceasta o așteptăm și când se vor aranja chestiile, cari urmează să fie rezolvite pe terenul justiției și între cari înșirăm regularea dreptului de întruire, precum și asigurarea mai intensă a libertății presei și a libertății de a vorbi.

Dorim continuarea acțiunii de colonizare și parcelare, pe lângă o aplicare justă și echitabilă, precum și regularea ei dreaptă pe calea legii, pentru-că în deosebi pe terenul acesta guvernele de până acum au comis nedreptăți stăgătoare prin proceduri unilaterale și nejuste, intră-cât n-au împărțit de binefacerile acestei acțiuni popoarele nemăgiiare ale țării și au sămănat ura între fiii diferitelor naționalități din țară.

Noi vom găsi, că unul dintre scopurile de căpetenie ale oricărui proiect ce va prezenta guvernul Majestății Voastre, prin cari se promovează interesele economice și comerciale, dezvoltarea industriei și îmbunătățirea situației muncitorilor, este ca să se îndrepte condițiile de trai în țară, fiindcă am considera de o nenorocire cu urmări incalculabile dacă, din cauza condițiilor insuportabile de trai, nu s-ar putea împiedeca emigrările atât de numeroase.

Dorim ca guvernul Majestății Voastre să prezinte cât mai curând proiectele, prin cari să se asigure autonomia bisericii romano-catolice și

autonomia bisericii românești greco-catolice, cu desăvârșire independent una de alta, precum și proiecte prin cari să se desvolte congrua preoțimii. Tot atât de mult dorim însă ca drepturile asigurate prin lege de autonomie, ale celorlalte confesiuni, să tîmăduiască rănilor făcute autonomiei celorlalte biserici de guvernele de mai înainte.

Dorim executarea § XX din 1848, față de toate confesiunile țării, pe baza principiului egalității de drept. Procedura de până acum, de a ajuta unele confesiuni cu sume mari și de a refuza altora și cel mai necesar ajutor, nu este izvorul bunei înțelegeri între cetățeni, ci al noilor amărăciuni mari și îndreptățite, al neîncrederii față de stat.

Dezvoltarea instrucțiunii este și o dorință arzătoare a inimilor noastre. Cel mai important interes al țării este ca să se asigure fiecărui cetățean progresul cultural. Din partea noastră vom ajuta bucuros ca fiecare popor al țării să se poată împărtași de binefacerile culturii lui naționale, să fie crescut în ea și s'o poată cultiva cu deplină libertate, deoarece numai popoarele bogate și culte pot fi razim sigur al tronului și patriei, iar cultură adevărată nu se poate face decât prin educație morală-religioasă în limba proprie.

Afară de aranjarea chestiei băncii conform intereselor economice ale țării, vedem și recunoaștem necesitatea dezvoltării armatei în așa măsură și direcție, în cât să corespundă problemei de a putea apăra siguranța și poziția monarhiei. Tocmai pentru aceasta dorim ca armata să fie scutită de lozincele, cari duc la rătăcirii și se rămăie o astfel de instituție a statului, în care Majestatea Voastră face să simtă fie-care fiu al oricăruia dintre popoarele Majestății voastre, că religia lui, naționalitatea și limba lui maternă sunt luate în considerare în măsură egală pentru toți. În interesul intensității instrucției militare, care este o problemă din ce în ce mai importantă, ținem că este necesară o organizare a trupelor, în care instruirea flăcăilor să se poată face pretutindenea în limba lor maternă. În același spirit așteptăm să se facă și noua procedură penală militară, și atât din punct de vedere militar, cât și de economie națională, găsim că nu se mai poate amâna înarticularea în lege a serviciului de 2 ani pusă în perspectivă de guvernele de mai înainte ale Majestății Voastre.

Din înaltul mesaj al Maj. Voas-

tre cu satisfacție omagială am aflat despre aliații neschimbați ai monarhiei și despre raporturile de prietenie cu toate puterile, și dorim cu înțelepciunea Majestății Voastre forța monarhiei și puterea popoarelor ei se statornicească binefacerile păcii, care rezultă din aceste relații amicale.

Adânc mișcați ne amintim a 80-a aniversare a vieții Majestății Voastre și rugăm pe Atotputernicul ca, spre bucuria tuturor popoarelor Voastre, să dea cât mai mare strădanie și mulțumire lungului și de ani, pe cari Vi-i dorim, în cari inima Voastră părintească va fi chemată să se înarticească din înălțimea tronului de fericierea acestor popoare.

Credincioși neclintii ai patdei și ai tronului, nădăjduim că veți asculta dorințele noastre juste, și cerem binecuvântările Tatălui din ceruri asupra părinteștii stăpânirii Majestății voastre.

Rămânem ai Majestății Voastre Imperiale și Regale Apostolice supuși deputații camerei ungare creștine-slavonă și dalmată.

Camera. În ședința de Luni a camerei a prezentat d-l Dr. T. Mihali proiectul de adresă al partidului naționalităților la mesagiu. Adresa, cât și discursul d-lui Mihali este — afară de programul economic al partidului economilor — singurul cuvânt sincer și real, ce s'a spus până acum în noua cameră asupra situației țării. Adresa o dăm la loc de frunte în nr-ul de azi. Au mai vorbit deputatul Preszly care sprijinește adresa la mesagiu a partidului iusthist, apoi Issekutz, omul nostru armean din Ibașfalău, în ton sovins, stând pe o bază de tot falsă. În chestia personală a luat cuvântul și jidanul Farkas Pál, care s'a simțit atins vezi doamne de declarația lui Mihali, care în spus, că cartea lui scrisă despre noi e plină de minciuni. El între altele zice, că bărbii românești exploatează pe țărani români, contra căreia protestează în deosebi deputatul nostru Dr. St. C. Pop.

În ședința de ieri a vorbit Tibor despre chestia naționalităților, din punctul de vedere al lui cunoscut.

Satisfacția pentru incidentul dela Pyreu. Agenția Havas comunică, că vaporul român »Impăratul Traian« a fost la Piraeu Duminecă. Căpitanul portului a venit pe bord să exprime în mod oficial regretatele guvernului grec pentru incidentul cunoscut. În urma ordinului guvernului grec, dezertorul român Clandates a fost dat în primire comandantului vaporului »Impăratul Traian«.

Esterne. Adunarea electorală a Mexicului a ales din nou de prezident al republicii pe Porfirio Diaz, de viceprezident pe Corral.

* * *

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Bine v-am găsit!

Cuvânt de mulțumită, rostit de d-l prof. univ. Dr. Sextil Pușcariu, absolvent al gimnaziului din Brașov din anul 1895, la discursul de bineventare al d-lui director gimnazial V. Onițiu.

Onorate d-le Director,

În numele colegilor mei, cari au terminat studiile secundare acum 15 ani și în numele celor ce le-au absolvit cu un deceniu în urmă, îmi iau voie a vă mulțumi pentru frumoasele cuvinte ce ne-ați adresat.

Ne-am adunat aici spre a ne revedea și spre a mai evoca odată zilele tinereței fericite, petrecute ca studenți în Brașov. Dar scopul întrunirii noastre nu se reduce la atâtea. Am dorit, înainte de toate, să vă arătăm D-Voastră, onor. d-le director și onor. d-ni profesori, cât de strâns suntem legați de școala aceasta nouă tuturor scumpă.

Astăzi chiar, sfârșind un an școlar, D-Voastră ați trimis în lupta vieții un rând de oameni, pe care i-ați pregătit pentru ea în curs de 8 ani. În locul lor vor veni alții și iarăși altă generație va lua după un an locul celei precedente. Un fel de migrațiune a popoarelor, care însă se

deosebește de cea la care am căpătat întâia »secundă«. Căci noi n'am trecut ca acele cete istorice, pustind numai — monogramele și inimile săgetate încrestate pe bănci sunt mărturia nevinovatei ravagii lăsate în urma noastră — ci în sufletul nostru trăiește dorul nestins de a ne întoarce spre locurile de duioase amintiri, să revenim la vatra, care ne-a încălzit pe vremea când eram mai însetați de căldură.

Intr-adevăr nu e aproape nici un gând pe care de atunci încoace l-am plăzmut în mintea noastră, să nu se lege de-adreptul de gândurile născute mai întâi aici, nu e dor care să ne preocupe sufletul, fără să-și aibă începutul în vremea când ședeam pe băncile acestei școli, și toate așezăminte și idealurile pe care le urmărim acum cu maturitatea bărbăției, au încolțit în noi aici și aici ne-au înflorat întâia dată flința întreagă. În școala aceasta am cunoscut întâia oară fericitorul sentiment, care se rezumă în cuvântul »știu« și și mai fericitoarea sete de a afla mai mult, de a pătrunde mai adânc în problemele științei. Dar în afară de învățătura primită din cărți și din lecțiuni, am învățat și alte. Am învățat să ne iubim neamul, care ne-a născut — și nu din orele de istorie, decât doar din reticentele ei. Ci am început să căpătăm stima față de acest popor vrednic de țărani, vă-

zând pe colegii noștri îmbrăcați în cioareci, hrănindu-se cu o mână de mălaiu ce le-o lăsa părinții săraci din Vinere în Vinere și fiind cu toate astea cei dintâi în clasă, deșteptând o flăcărie de mândrie în ochii profesorilor ce-i scoteau fără temere la examen înaintea ori și cui.

Programele noastre de învățământ nu cuprindeau astfel de lecțiuni, care ar fi fost menite să deștepte în elevii acestui gimnaziu admirația pentru eroii neamului lor, cunoașterea celor ce l-au îndrumat în ceasuri de grea cumpănă. Și prin urmare lipsește și îndemnul direct de a-i imita, dorința de-a fi ca ei. Și totuși nici acest îndemn, nici această dorință n-au lipsit o clipă în piepturile noastre. De ce? O anecdotă auzită dela bătrâni și o amintire personală o va arăta.

Se spune că de mult, profesorul Orlanu își ținea lecția sa de matematică. Un elev, flămând se vede, își scoase din traisă bucata sa de brânză învâlită în gazetă, pregătindu-se să guste din ea. Profesorul îl vede, se apropie de el și-i trage o sfântă de bătaie ca aceea. De ce credeți că a răsplătit atât de crud greșala care nu e, de sigur, prea mare? Pentru că brânza era învâlită în jurnalul românesc din Brașov. Profesorul, care știa că a însemnat în viața noastră bătrâna Gazetă de Transilvania, care a asistat însuși la greutățile pe care le-a întâmpinat Barițiu susținând-o, n'a

putut lăsa nerăsplătită o profanare atât de mare: întrebându-se Gazetă spre a împacheta în ea brânza.

Cu duioșie îmi aduc aminte de scena de pe la sfârșitul anului 1898. Pe coridoare era o mișcare neobișnuită, cu vocea domolită își șopteau toți, că poetul Eminescu îi merge rău; profesorul Panțu umbla cu o listă de subscripție, la care contribuiau și noi neprovocați cu cei câțiva creștari ce-i aveam de chețuială. Ce puteam pricepe atuncea noi, niște copii de 11—12 ani din opera celui mai mare geniu al Românilor. Abia dacă în începuturile de lectură românească tresăriseră obmiți de »armonia acelu vers, pe care-l ghiceam numai fiind al unui poet extraordinar de mare. Nimeni nu ne vorbea încă de el, dar atmosfera întreagă de-o respiram era îmbibată de stima neîmămurită și de admirația nerostită față de bărbaii noștri mari. Ieșind din școală cu colegul Scurtu, am vorbit mult despre pierderea cea mare, ce aveam s-o îndurăm și-mi a duc aminte ca azi, că în rugăciunea mea de seară am intercalat cuvintele: Doamne să mor eu, pentru că să pot scăpa Mihail Eminescu!

O frumoasă poezie populară ne povestește despre zidirea Mănăstirii dela Argeș. Manole era meșter vestit, dar cu toată iscusința sa nu-și putea realiza gândul înalt de a înălța Domnului un loc de în-

Adunarea națională cretană între altele a decis, că Creta va îndeplini pretențiile puterilor. Se crede, că aceasta e un pas spre rezolvarea pacifică a chestiei cretane.

„Un protopop agitator.”

Oradea-mare, 9 Iulie n.

Dăunăzi cetii în »Gazeta Transilvaniei« într-o scurtă telegramă din Cluj, că protopopul Ioan Pop din Morlaca a fost osândit la 6 luni temniță pentru pretinsă agitație săvârșită în adunarea învățătorilor săi districtuali. Am trăsărit la aceasta știre, ce se pierdea printre celelalte multe și mai puțin importante, și fiindcă se promitea un »raport« cu interes urmăream gazetele, ca se văd și cum se face »un protopop« agitator, după ce am văzut deja pe aici, cum se face câte un protopop instigatorul urei confesionale, unealta contrariilor noastre, ba am văzut cum se reface și câte un vicar din Paul în Saul...

N'am aflat nimic. Ziarele noastre celelalte toate înregistrau fidel telegrama scurtă a »Gazetei« fără a mai face nici năcar o schimbare stilară, dar mi-te vre în comentariu.

Trebuie să declar, că în acele zile n-am luminat, în mod nefavorabil asupra diaristice noastre. Și mi-am zis adese: se poate înregistra așa, pur și simplu, o știre atât de izbitoare, fără nici un comentariu, fără a exprima o mirare, o indignare, o nedumerire? Cum? Ziariștii noștri nu găsesc nimic de remarcat, nimic le comentat, când se condamnă un protopop pentru agitație comisă în adunarea învățătorilor districtuali?

E aceasta un lucru așa de comun, în cât să se poată înregistra, ca ori ce dat statistic? Doar protopopii noștri sunt inspectori școlastici! Și sunt datori să asiste la adunările învățătorilor, unde se țin atari adunări, și trebuie să iee cuvânt acolo. Acum, cum vine un protopop ca să »agite« acolo? Sau dacă nu agită, cum de este osândit pentru »agitație«.

Pe când eram preocupat, zilnic, de atari frământări cu gândul, eacă întâmplarea mă aduce, în călătorie, față în față cu »protopopul agitator«, simpaticul protopop Ioan Pop, din Morlaca. Mare mi-a fost bucuria, să aud de la cel mai clasic martor, detaliurile acestui caz, care mie mi-se pare simptomatice, mai ales în aceasta eră a pacificatorilor conți Khuen și Tisza.

— Cum se poate, frate, ca să te faci așa un mare agitator? Eu te știam un om de treabă și iubit de toți? ... întreb pe cunoscutul meu, devenit »agitator« ori »martir«, ori cum să-i zic, una din două.

Eată cum mi-a povestit interlocutorul meu antecedentele procesului său de agitație:

»Prin Martie 1909 postul de notariu s-a întregit prin alegere, fiind 3 candidați români, *Horățiu Cruciș* și 2 jidani, — îndemnat de simțul meu de datorie națională și având făgăduința întărită prin cuvântul de onoare al candidatului român, precum și în scris a părintelui candidatului (notariul Nicolae Cruciș) că își vor da silința a fi în cele mai bune raporturi cu mine, — am stăruit și am și răușit, ca alegerea lui *Horățiu Cruciș* să se facă cu unanimitate. — N'a trecut însă bine nici măcar o lună dela alegere și notarul meu român — absolut fără nici un motiv dat din partea mea începe a-mă lovi din toate părțile, începe cu atacarea grănariului bisericești, pretinzându-l pe sama comunei politice pe motivul, că s'a creat din banii de încuștirării, de pe timpul manevrelor din 1895. Lasă apoi să mi-se pășuneze un fânăț de vre-o 10 cară fân porțiune canonică folosită din timpuri imemorale în tot anul și de antecesorii mei preoți, — lasă a mi-se împușca într'una zi 3 câni, — admite dacă nu a chiar inspirat însuși ca în cancelaria notarială cu sigilul comunal și semnătura judeului comunal să se facă acuza la conzistoriu în potriva mea, încearcă a mă scoate la lucrul direct al drumurilor și șanțurilor, și ca culme a tuturor din prilejul unui toast ținut în prezența lui la o adunare de învățători în luna Mai — mă arată ca agitator interviind zisele mele. Nici unul dintre cei 8 martori (7 învățători și un preot) nu verifică vorbele ce mi-lea atribuit, el însă rămâne statornic și întărește cu jurământ însinuarea făcută.

Rodul congruiei și ajutoarelor de stat se arată căci toți martorii deși nu verifică acuza dară fac mărturisiri foarte șovăitoare, nu-și aduc aminte, ba unul susține sus și tare că am făcut politică.

Dar procesul cum a decurs?—întreb eu, făcând acum un interviu complet.

— Ca de obicei. Pertractarea a avut loc înaintea tribunalului, nu la curtea cu jurați, în două rânduri, mai pe urmă în 30 Iunie, când a fost ascultat ultimul martor.

Procurorul m-a acuzat, avocatul meu, Dr. I. Pordea, m'a apărat, tribunalul m'a judecat, și m'a osândit la 6 luni temniță de stat și 100 cor. amendă.

Firește am făcut recurs; ce va fi, vom vedea.

De-ocamdată eu socotesc, că ar fi bine ca preoții noștri să nu să mai espună pentru notari români; experiența arată, că ei caută a-și face trecere și merite »patriotice« în felul notariului meu.

În colo eu socotesc toată chestia ca o persecuție politică pentru puținul rost cultural, cel port și eu în aceste părți, lucrând la o bancă, zidind câte-o biserică și stăruind să înființez o parohie în Huedin, vecinătatea sediului meu protopopesco.

Când am fi putut discuta mai interesant fondul și motivele afacerii, a trebuit

chinare mai frumos decât oricare altul sub soare, căci ce ziua zidea, noaptea se surpa. Atunci i-s-a arătat în vis, că spre a-și putea duce opera la îndeplinire va trebui să aducă o jertfă tot atât de mare, pe cât de mareșă era ținta la care aspira. Poetul popular îi cere ca jertfă pe cea mai iubită ființă, pe soția sa tânără, pe care măestrul primește s-o ziduească, dând tot ce avea mai scump pe lume spre a-și împlini misiunea pentru care a fost născut pe pământ.

Totdeauna, de câte-ori citesc această podoabă a literaturii noastre populare, îmi aduc aminte de misiunea ce vi-ați ales-o d-voastră, iubiți domni profesori. Câți dintre d-voastră n-ați respins perspective ademenitoare spre a primi corvada carierii de dascăl. Cine cunoaște ceasurile de grea luptă suferite, în care cei mai mulți dintre d-voastră, trebuind să se rezemneze îndoit în împrejurările grele în cari trăim, au adus marea jertfă: munca nestăuită și necântată de poezi, jertfa anonimă a sufletului cel treceți în generațiile de Români vrednici și cu carte.

Și precum legendarul Manole aducea jertfa fără să-și caute cântărețul, găsindu-l însă printr-o faptă îi era prea mare decât a rămâne înecat în uitare, tot ast-

fel aș dori, ca în mine să vedeți pe cel ce în numele recunoscătorilor d-voastră elevi, vă aduce prinosul de mulțumită adâncă.

Sunt de sigur pe lumea asta clădiri mai mărețe decât cea pe care ați ridicat-o d-voastră. Noi Românii din Ardeal însă nu avem alte mai scumpe. Și când, în oare de cucernicie simți nevoia să-ți pleci genunchii și să te închini lui Dumnezeu, atunci nu te chiami să intri în ele nici mărețul dom din Colonia, nici faimoasa catedrală din cutare oraș al Europei, ci te îndrepti spre *biserica copilăriei tale, unde ai învățat mai întâi să rostești mai întâi rugăciunea mângâitoare.*

De aceea, iubite d-le director și iubiți d-ni profesori, ne vedeți aici venind cu suflete recunoscătoare și cu derința vie, să vă dea Dumnezeu tărie și viață spre a păstra mai departe cu atâta vrednicie comoara scumpă a gimnaziului român din Brașov.

să mă despart de interlocutorul meu, care a părăsit trenul.

Un călător.

P. S. Fiindcă s'a făcut oare-care alusie la zările noastre, pentru cinstea lor, trebuie să relev, că cele din România sunt și mai rău informate. »Universul« și celelalte au făcut din protopopul Morlăci: Episcopul Aradului Ioan Pop, — și s'au scandalisat, în fine, de aceasta cutezanță de a osândi pe un episcop! Un protopop, firește, e altceva.

ȘTIRI.

Regele Carol la Viena. »Viitorul« află, că între 15 și 30 August Regele Carol se va duce la Viena spre a vizita pe împăratul Austro-Ungariei și a-l felicita cu această ocazie personal pentru jubileul de 80 ani. Regele va fi însoțit de Principele Ferdinand în acea călătorie și de d-l ministru de război.

† **D. Cunțan.** Despre moartea regretatului profesor Cunțan, corpul profesoral dela seminarul nostru din Sibiu, a dat următorul necrolog: Corpul profesoral dela seminarul »Andreian« aduce cu durere la cunoștință, că valorosul său membru Demetriu Cunțan, presbiter, spiritual, profesor de cântare bisericească și tipic etc. după un serviciu credincios de 46 ani, în al 74-lea an al etății, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Duminecă, în 27 Iunie st. v. a. c. în Săliște.

Înmormântarea a avut loc Marți, în 29 Iunie st. v. a. m., după serviciul divin în curtea bisericii mari din Săliște. — Vecinica lui pomenire!

Apel către abiturienții iabulari din 1900 dela gimnaziul din Brașov. Cu ocaziunea întâlnirii noastre după 10 ani am înființat, dimpreună cu absolvenții din 1895 un fond la masa studenților, solvind cor. 600, hotărând ca la acest fond se contribuim și pe viitor an de an cu cel puțin 10 cor. de fiecare! Deoarece ce la întâlnirea colegială, au luat parte dintre noi numai 13 inși, de aceea rog pe această cale pe aceia, cari au absentat dela întâlnire (vre-o 15 inși) să se identifice în hotărârea luată și ca semn că sunt solidari cu noi să-și trimită în timpul cel mai scurt cel puțin câte 10 cor. la masa studenților; asemenea ceea ce sunt rugați a îndeplini și pe viitor în fiecare an în luna Iunie. Fondul va purta numele: »Fondul abiturienților din 1895 și 1900«. *Aurel Nistor* preot.

Cununii. D-șoara Maricara *Macsimilian* și d-l Petru *Debu* ne anunță cununia lor religioasă, care se va ține în 4/17 Iulie a. c. la oarele 5 p. m. în biserica gr. or. a Sfintei Adormiri din Brașovul vechiu.

D-șoara *Livia Clonța* și d-l *Romul Doctor*, absolvent de teologie ne anunță cununia lor religioasă, care se va oficia Duminecă în 11 Iulie v. la oarele 4 p. m. în biserica gr. or. din Beclean.

Felicitări părinților și tinerilor miri!

Teologi-greviști. Din Cernăuți ni se scrie: Teologii din seminarul greco-oriental din Cernăuți au declarat în 8/VII *grevă generală prin foame*. Cauza acestei greve e costul mizerabil, pe care-l dă seminaristilor bucatărilor polon Koczko, care a luat în arendă dela conzistor întretinerea seminaristilor, primind pentru fiecare seminarist lunar 76 coroane. Seminaristii speră că prin acest mijloc drastic vor face, ca cei chemați, în prima linie conzistorul gr. or. al Bucovinei, se pună capăt acestor rele, cari de ani de zile bântuie în seminar. *B. a.*

În jurul dispariției lui Ioan Orth. Consiliul tribunalului Curții imperiale din Viena sub președinția președintelui cavalier Seidl s'a ocupat zilele acestea cu cercetarea Arhiducelui Iosif Ferdinand, un nepot al arhiducelui Ioan Salvator, numit Ioan Orth, care acum 20 de ani a dispărut fără urmă. Precum se știe Ioan Orth s'a căsătorit acum 20 ani la Londra cu artistă Stubi Mili, apoi în tovărășia a 3 ofițeri și 24 matrozi a plecat cu vaporul Santa Margareta spre America.

Dânsul a fost văzut pentru ultima dată la 10 Iulie 1890 când a plecat cu vaporul dela Buenos Ayres spre Valparaíso. Acuma sunt 20 de ani, că nu se știe nimic

nici despre dânsul nici despre persoanele care-l întovărășiau. Nepotul lui voește să dovedească că vaporul a dispărut în valuri la 21 Iulie 1890 la Cap Ford, în urma unui uragan îngrozitor, și prin aceasta cere ca unchiul lui să fie declarat mort și să desemneze un tutor. Tutor a fost numit avocatul Leopold Teltscher, iar ordinul referitor la chestia aceasta a apărut în »Monitorul oficial« și în toate gazetele din străinătate. Dacă în timp de 6 luni nu se prezintă nimeni se dovedească că Ioan Orth trăește declararea morții se va ridica la valoare de drept. În cazul acesta și celelalte persoane, ce se aflau pe vapor, vor fi declarate moarte.

Cu balonul peste oceanul atlantic. Ziarele »New-York Times« și »Daily Telegraph« au pus la dispoziția aviatorului Wellman o sumă de bani, ca să treacă cu balonul peste Oceanul Atlantic. Dânsul va pleca în August sau în Septembrie și va parcurge cu balonul distanța New-York, Londra. »Daily Telegraph« atrage atenția cetitorilor săi, că sborul peste Ocean va reuși probabil, aceasta însă nu dovedește, că baloanele se vor putea pune în serviciul comerțului între aceste două continente. Scopul este a se dovedi, că baloane pot servi în cazul unui război maritim. Balonul va fi în legătură de telefonie fără sârmă cu cele două ziare.

Caterisire. Membrii consistoriului spiritual al metropoliei s'au întrunit Duminecă în București pentru a da sentința în procesul preoților Florea Drăghici și Stancu Păunescu din jud. Teleorman, cari au adus acuzații de imoralitate în contra Mitropolitului Primat. După o deliberare de două ore, ambii preoți au fost condamnați la caterisire pentru lipsa de parohie fără voie în zilele de 3 și 4 Mai, cum și pentru răsvărire în contra I. P. S. Mitropolit Primat. Sentința a fost dată cu drept de apel, la consistoriul superior bisericesc.

Știri mărunte. Se anunță din New-York, că aviatorul Valter Brochius a făcut o ascensiune la Atlantic City, ridicându-se până la o înălțime de 2000 metrii.

Astronomul Galle, care a descoperit planeta Neptun, a murit în vârstă de 98 ani.

La Peterhof, reședința perechei imperiale rusești au fost constatate trei cazuri de holeră asiatică.

În America sunt călduri tropicale. Alaltăieri au fost 23 decese provocate de insoladațiuni.

Concert militar. În cafeneaua »Transilvania« va cânta fiecare Joi, muzica militară. Începutul la oarele 8 seara. Intrarea liberă.

Se caută un candidat de avocat harnic, cu praxă bună, în cancelaria avocatului Dr. Const. Moga Brașov. Postul se poate ocupa imediat.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesia, 13 Iulie. La finea ședinței de eri guvernul a depus pe biroul camerei proiectul de lege privitor la un împrumut de 560 milioane coroane pentru diverse investițiuni.

Berlin, 13 Iulie. Din toate părțile imperiului sosesc știri alarmante despre inundațiuni. De mai multe zile plouă fără întrerupere. Pagubele sunt enorme.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Succesorii.

Radactor respons.: Ioan Spuderca.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul De Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizice și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

!! Frate George !!

Azi ne întâlnim

Restaurant

SUCIU

pe Promenadă.

De inchiriat caut

un apartament singur sau casă, 2-4 camere. Bucătărie. Nemo-bilat. De-acum până la St. Mihai

Proprietarii să se adreseze imediat la administrația foii noastre.

Cumpăta cartea veselă și hazlie alui Noia-Oardin:

„Năzdrăvăniile viteazului Toporâște“

Vânzarea Filisteilor, vicienia Vulpilor Cometul Hăluia, și alte minunății întâmplătoare, acum, și scrise cu mult haz pe multe pagini pentru popor. Coperta originală reprezintă pe vestitul opșitar în sat la ie, pe când istorisește despre baron ligi și despre Goliath lor. ect. ect. Călăuză la vânzarea viitoare. Preț 40 bani (20 cruceri) — Se poate comanda dela librăria A. Mureșan Brașov, și dela Administrația Gazetei Transilvane. Vânzătorilor rabat de cvenit

No. 5979. 18 Iunie 1910.

Anunț.

Se aduce la cunoștința publică că sezonul băilor de mare, și cura de aer la Constanța s'a deschis cu începere de la 15 Iunie și durează până la 15 Septembrie.

Aerul de mare este încărcat cu diferite săruri și foarte bogat în oxigen și ozon. Cura de aer de mare este indicată în anemie, cloroză, astm, brochită și scrofuloză.

Băile de mare se administrează pacienților după recomandările celor mai renumiți medici aflați în localitate, se recomandă în mod special în boalele nervoase, scrotuluză, rachitism limfatism, surmenaj, anemie, debilitate generală și boale de piele.

Pe lângă cură, orașul Constanța care se prezintă în cele mai bune condițiuni de igienă și salubritate, având aspectul principalelor orașe occidentale, oferă vizitatorilor cele mai variabile și frumoase distracțiuni cazinul comunal construit din nou în condițiunile cele mai moderne, are un restaurant de primul rang, orchestra compusă din cei mai distinși artiști, profesori ai conservatorului de muzică din București, cari va distra publicul în timpul zilei și în timpul serii, de asemenea sunt aranjate diferite jocuri distractive pentru publicul vizitator.

Deosebit de aceste, orașul Constanța este așezat în apropierea stațiunii balnear Techirghiol de care este legat prin tramcare, omnibuzuri și trăsuri de piață, cari fac drumul de la Constanța până la Techirghiol de mai multe ori pe zi, astfel că acei cari ar dori să urmeze cura în acea stațiune balneară pot face aceasta în timpul zilei, putând în același timp a avea domiciliul în Constanța.

Orașul Constanța mai oferă vizitatorilor hoteluri moderne în condițiunile cele mai bune și case particulare cu prețuri moderate, de asemenea birturile sunt în abundență, iar prețurile consumațiilor sunt dintre cele mai moderate.

Publicul vizitator, pentru orice informațiuni se va adresa autorității comunale care va face totul pentru a se da cuvenita satisfacțiune.

Romania

Primăria comunei Constanța.

Farmacia și laboratorul chimic al lui HEGYESI ÁRPÁD

Kápolnokmonostor. Comitatul Solnok-Doboka.

Farmecul, Noblet și Frumosețea unei Doamne, nu dea numai un obraz frumos, care se capătă folosind

„Crema Katinka“.

Crema pregătită de mine vindecă cu siguranță petele de fect, Coșile, Pistrui de pe suprafața pielii, e liberă de orice metal stricțios, și conține Kali-carbonat, ca cremurile publicate cu multă reclamă și așa nu cauzează ermeatită, ci se lipește de suprafața lăduri și în câteva momente se usucă pieste pelea, umple fața imprimunedi-i o culoare fină.

„Săpunul Katinka“.

E perfect liber de materii stricțioase cu un maximal conținut de fier, prăgăit cu parfum plăcut de roze, nu irită și pielea feței, ci o face de o curățenie strălucitoare, multumită compoziției norocoase

„Pudra Katinka“.

Fiecare damă e datoare să-și curățe și apere pielea feței! Ca efectul obținut cu „CREMA KATINKA“ să poată fi păstrat, înainte de a merge la aer liber, binevoți a Vă pudra fața cât de bine.

„PUDRA KATINKA“ e liberă de orice metal care conține colorile abitoare stricțioase ce să aia în fiecare pudră, ci e compusă din materii inoente, din praf de urez și parfumată cu oleiuri de roze.

„Spirtul de păr Katinka“.

Cu o mulțime de declarațiuni multămitoare și recunoștințe pot adăveri, că după folosirea abia de o săptămână a „SPIRTULUI DE PĂR KATINKA“, căderea părului cauzată de orice morb ce slăbește rădăcinile perilor încetează cu desăvârșire. După folosirea abia de câte-va zile a

„Crema Katinka pentru conservarea fineții mânilor“

erosiunile dispar și pielea mânilor devine netedă și moale. Înainte de întrebuințare crema, să se spele mâinile cu „săpunul Katinka“ și apoi uscate a se unge cu un strat subțire de cremă.

Prețul unui borcan de „Crema Katinka“ 1 cor
" " bucată de săpun Katinka 80 f.
" " cutii de pudră Katinka 120 f.
" " flacon de spirt de per Katinka 2 cor.
" " de cremă pentru conservarea fineții mânilor 1 cor

Se află în farmacia lui Hegyesy Árpád în Kápolnok-Monostor, comitatul Solnok-Doboka și la Dr. Egger Leo și Egger I. Nádor, Budapesta VI Váci körút 17.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1909		1910
20 Iunie	A c t i v :	12 Iunie 19 Iunie
120.752.298	87182298 Reser. metal. aur 88657415	126 221 786 125.967,415
1.357.302	33570000 " Trate aur 37310000	1.875,511 1.792.143
57.041,246	Argint și diverse monede	66.806.871 69.297,534
29.628,546	Portofoliu Român și străin.	26 947 491 26 600.735
11.999,910	*Impr. pe efec. publice 10381400	11.999,876 11.999,667
15.097,446	" " în cont-corent 16219335	14.798,943 14.728,652
3.152,121	Efecte fondului de rezervă	3.116,121 3.115,121
5.973,956	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	6.001,378 6.001,378
704,933	Imobile	713,307 713,307
919,595	Mobilier și Mașini de Imprimerie	843,055 959,800
107.536.715	Cheltueli de Administrațiune	107.087,800 107.408,050
29 168,756	Depozite libere	37.787,649 35.955,369
11.727.896	Conturi de valori	1.414,673 1.142,594
395.060.719	Conturi diverse, Sold	405.614,461 405.681,765
	P a s i v :	
12.000,000	Capital	12.000,000 12.000,000
26.711,912	Fond de rezervă	28.352,686 28.411,956
3.932,048	Fondul amortis. imob. și material	4.180,436 4.188,286
242 925,570	Bilete de Bancă în circulațiune	252.114,610 251.712,010
1.954.474	Dobânzi și beneficii diverse	1.878,929 1.961,463
107.536,715	Depozite de retras	107.087,800 107.408,050
	Scomptul 5%	
	* Dobânda 5 1/2%	
		405.614 461 405.681,765

BALSAMUL

FARMACISTULUI A. TIERRY

Scutit prin lege—Singurul veritabil cu călugărița ca marcă de scutire.

Are efect sigur la toate boalele organelor de respirație, tuse, de flegmă, răgușală, catar de gât, boale de plămâni, sgâr-ciuri de stomach și alte dureri de stomach, aprinderea tuturor organelor interne, lipsa de apetit, mistuirea grea, îngrășare etc. Estern la toate durerile de gură, durere de dinți rane de arsură, junghieri, bube special influența etc. 12 sticle mici sau 6 duble sau o sticlă de familie specială, pentru călătorie Coroane 5.

Alifie de centifolii a farmacistului

A. TIERRY

singura veritabilă, de efect surprinzător sigur chiar și la răni vechi, cancer, umflături, răni, aprinderi, picioare slabe, abscese, depătează toate corpurile străine, face

— adeseori de prisos operații durezoase. 2 doze Cor. 3-60 — Să se adreseze la: FARMACIA-INGERUL PROTECTOR a lui A. TIERRY în Pregrada lângă Rohitsch.

Depozit Central la farmacia IOS. v. TÖRÖK, Budapest.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religie ortodoxă română, cuprînd rugăciuni de dimineață și de seară, la sfînta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acasta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români cari până sîmna se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să mîni în privința acasta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpeta în diferite legături dela mai simple până la mai luxoase și toate cu preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Cor. b.		Cor. b.
Legătură trainică neagră și aur.		Imit. de fildes cu catifea și în-
imit. de sîeu fără chip sfînt — 90		chietore 2.65
imit. de fildes în alb sau negru 1.60		" " " cu catifea și po-
" " " cu încheietore 1.80		dobă mai mare 3.10
" " " cu cadriu argintat 2.10		Vîndătorii de cărți primesc un rabat
" " " și încheietore 2.10		mai considerabil.

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Carții de rugăciune“ întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistoriului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprinde asemenea toate rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte e rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

În pînză neagră	cor. 1.—
" " " ceva mai luxosă	cor. 1.20
" " " format ceva mai mare	cor. 1.40

Tote acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vîndătorii.

Tuturor acelor cari călătoresc se reîntore acasă din România li-se recomandă Schimbătoria de bani la Tutungeria d-lui

Dumitru Popp,

Zaraf, Strada Hirșer Nr. 4 Brașov.